

Magyar Országgyűlés
Emberi jogi, kisebbségi, civil- és
vallásügyi bizottsága

Országgyűlés Hivatala

Irományszám: J/46/5

Érkezett: 2006 NOV 29.

Dr. Szili Katalin Asszonynak
az Országgyűlés elnökének

Bizottsági ajánlás

HELYBEN

Bizottsági ajánlás általános vitához

**Az Országgyűlés
Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi
bizottságának**

a j á n l á s a

**a J/46. számon előterjesztett, A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési
biztosának 2005. évi tevékenységéről szóló beszámolóhoz**

Tisztelt Országgyűlés!

Az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága a 2006. november 28-ai, az országos kisebbségi önkormányzatok elnökeivel kibővített ülésén a beszámolót első helyen kijelölt bizottságként megvitatta és ahhoz a Házszabály 95. § (2) bekezdése alapján az alábbi általános vitát előkészítő ajánlást nyújtja be:

A beszámoló megfelel az Alkotmány 32./B. § (6) bekezdésében és az országgyűlési biztosokról szóló 1993. évi LIX. törvény 27. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségeknek.

A beszámoló a korábbi évekhez hasonlóan nagyon jól szerkesztett és nagyon jó fejezeti tagolású. A kisebbségi ügyek szinte teljes problémahalmazát tartalmazza, mintegy tükröként képet ad az évről-évre ismétlődő problémákról és természetesen az újonnan felmerültekről is. Stílusában teljesen különbözik a másik két jelentéstől, szerkezete a korábbi évekéhez hasonló. Külön előnye, hogy tematikusan összegzi az egyes kisebbségi ügycsoportokra vonatkozó mondanivalót, valamint a X. fejezetben szereplő statisztika (színes táblázatok, grafikonok), és a kisebbségi biztos hazai és nemzetközi szereplését, társadalmi kapcsolatait bemutató eseménytár, amely az idén is önálló fejezetben jelenik meg.

A kötet függelékében szereplő mellékletek közül igen fontos az Adalékok a diszkrimináció fogalmához („amicus curiae”) szöveggel tartalmazzák a kisebbségi biztos egyes jelentéseit, illetve ajánlásait.

Az Országgyűlés szempontjából különösen fontosak a kisebbségi biztosnak a különböző törvényjavaslatokkal kapcsolatos jogi szakvéleményei, melyek szintén teljes

terjedelemben olvashatóak a VIII., az ombusman jogfejlesztő munkája c. fejezetben. A kötet végén található jegyzék jogi eligazítást is ad a kisebbségekre vonatkozó legfontosabb jogszabályokról.

2005. évben az írásos beszámolót a kisebbségi ombudsman a kisebbségi jogok általános helyzetéről szóló gondolataival vezeti be. A beszámoló röviden utal a legfontosabb statisztikai adatokra is.

A korábbi évekhez képest kisebb csökkenést mutat a beérkező panaszok száma, bár nem számottevően. Ebből a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa szerint új következtetéseket nem lehet levonni, csak azt, hogy ebben szerepet játszhat az Egyenlő Bánásmód Hatóság létrejötte, illetve az ún. „megyelátogatások” elmaradása. 2005-ben az egyéni beadványok száma 334 volt, 40 érkezett a kisebbségi önkormányzatoktól, 11 a civil szervezetektől. Viszonylag magas volt (229) a központi állami szervek beadványainak száma, 10 a települési önkormányzatoktól érkezőké. 2005-ben 16 hivatalból indított vizsgálat volt. A panaszok összetétele is nagyjából hasonlóan alakult, mint 2005-ben. A 647 ügyből 325 érkezett a roma kisebbségtől, ez a panaszok 52 %-a (régen 62 % volt). Érdekes következtetéseket lehet levonni az ügyek területi megoszlását mutató IV. ábrából is.

A kisebbségi biztos az Európa Tanács Rasszizmus és Intolerancia Elleni Bizottsága (ECRI) tevékenységére is kitér ismét a bevezetőben.

Az országgyűlési biztos idén is különösen a kisebbségi törvény módosításával és a kisebbségi önkormányzati rendszer működésével kapcsolatos problémákra, valamint a roma közösség irányában tapasztalható, létező hátrányos megkülönböztetésekre hívta fel a figyelmet.

Szóbeli kiegészítésében mondanivalóját a kisebbségi biztos az alábbi főbb témakörök köré csoportosította: a kisebbségi önkormányzati rendszer változtatásának szükségessége (önkormányzatiság, vagyoni jogok); a kisebbségi kultúra, nyelvhasználat kérdése; oktatással és oktatási szegregációval kapcsolatos ügyek; hazai kisebbségi média-ügyek; az esélyegyenlőséggel és az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos ügyek és problémák; egyes szociális jogok; roma kérdés.

Szóbeli beszámolójában a kisebbségi biztos ismét felhívta a bizottság figyelmét a kisebbségi törvény módosításának fontosságára, illetve a kisebbségi önkormányzati képviselők választására vonatkozó joganyag módosításának szükségességére. A kisebbségi biztos beszámolója részletesen foglalkozott a 2005. évi „kettős kudarccal” (törvényhozás és alkotmánybíráskodás) és kihangsúlyozta, hogy már most el kell kezdeni az újabb módosítások előkészítését. Statisztikai adatokat is közölt arra vonatkozóan, hogy az egyik legfontosabb kérdés, az „etnobiznisz” nem oldódott meg a törvénymódosítás által sem.

A bizottsági vitában több érdekes észrevétel, kérdés és javaslat hangzott el a bizottsági tagok részéről.

Kérdés hangzott el arra vonatkozóan, hogy mi a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosának a véleménye a Nemzeti és Kisebbségi Hivatalnak a Miniszterelnöki Hivatalhoz történő „beintegrálódásáról”, illetve a kormányzati struktúra változása kapcsán a kisebbségeket érintő változásokról. A képviselők arra is rákérdeztek, hogy mi a véleménye az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvény gyakorlati tapasztalatai alapján az Egyenlő Bánásmód Hatóság tevékenységéről, különös tekintettel annak „függetlenségéről”. Konkrét, a 2007. évi költségvetési törvényjavaslattal kapcsolatos kérdések is elhangzottak a kisebbségi biztoshoz, így pl. a kisebbségi közalapítványok, a MACIKA és a Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány egyre csökkenő támogatása,

illetve a MACIKA megszűnése, a kisebbségi civil szervezetek csökkenő költségvetési támogatása, stb..

A korábbi évekhez hasonlóan nagyon sok szó esett az oktatási szegregációról, illetve a kisebbségi biztos ezzel kapcsolatos vizsgálatáról. Ismét felmerült az Oktatási és tudományos bizottsággal közösen felállítandó Szegregációs (Vegyes) Albizottság újbóli létrehozása, mivel az elmúlt parlamenti ciklusban nem fejezte be munkáját.

A vitában konkrét aktuális ügyek és kérdések is felmerültek, mint pl. Olaszliszka ügye, diszkrimináció állami intézményekben, TV bemondók ügye, roma rendőrök, stb..

A bizottság nagyon fontosnak tartja, hogy a parlamenti bizottságok a kisebbségi ombudsman ajánlásait is megtárgyalják, illetve megismerhessék szakvéleményeit, jelentéseit.

A nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa a kisebbségi törvény és a kisebbségi önkormányzati választásokra vonatkozó szabályozás módosításának szükségessége mellett külön felhívta a figyelmet arra, hogy a Kormány adós maradt az önkormányzatok finanszírozásával kapcsolatos Kormányrendelettel.

A bizottság mind a beszámolót, mind a szóbeli kiegészítést egyhangúlag elfogadta (19i), és immár 11. alkalommal feltétlenül ajánlja az Országgyűlésnek elfogadásra.

A bizottság előadója az általános vitában: Teleki László (MSZP)

Budapest, 2006. november 29.

Balog Zoltán
a bizottság elnöke